

ชาติและประชาชนในยุคดิจิทัล*

NATION AND PEOPLE IN THE DIGITAL AGE

พระมหาวีระชาติ ปิยวงโณ¹, พระมหาธนภัทร อภิชาโน² และ บานชื่น นักการเรียน³

Phramaha Weerachat Piyawannano (Potha)¹, Phramaha Thanaphat Aphichano² and Banchuen Nakkanrian³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Sirindhornrajavidyalaya Campus, Thailand

Corresponding author E-mail: pm_weera@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 26 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567

Received 2 February 2024; Revised 26 February 2024; Accepted 29 February 2024

บทคัดย่อ

ในสังคมประชาธิปไตย มีความเป็นจริงของสังคมที่เต็มไปด้วยความคิดเห็นที่แตกต่างในอดีตความต่างจะเป็นเรื่องเพศสภาพ ชนชาติ ศาสนา ความเชื่อ แต่ในวันนี้เกิดความแตกต่างระหว่างวัยในชุดความคิดเกี่ยวกับการตีความหมายเรื่อง “ชาติ” ที่ไม่ตรงกันด้วยความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันนี้เอง บ่อยครั้งจึงกลายเป็น “ชนวน” ที่นำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้ง ไม่ลงรอยกัน และบางครั้งก็ถึงขั้นลอยแพ ตัดขาดลูกหลานที่ “เห็นต่าง” ไปจากตัวเอง เมื่อใดก็ตามที่เรายพยายามเข้าใจความขัดแย้งระหว่างวัย เรื่องของ เจเนอเรชั่น จึงมักถูกหยิบยกขึ้นมาอธิบายอยู่เสมอ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเราเชื่อว่า ยุคสมัยมีส่วนหล่อหลอมตัวตน ความคิด และความ เป็นเรา ไม่มากนัก้อย ซึ่งคนต่างเจเนอเรชั่นก็ย่อมมีความคิด/ความเชื่อพื้นฐานบางอย่างที่ “ต่างกัน” เป็นธรรมดา การทำความเข้าใจในแต่ละช่วงวัย จึงมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของสังคม เราก็ต้องเรียนรู้ที่จะเคารพความรู้สึกของคนในสังคมเดียวกันที่มีความหลากหลายช่วงวัย

Citation:

* พระมหาวีระชาติ ปิยวงโณ, พระมหาธนภัทร อภิชาโน และ บานชื่น นักการเรียน. (2567). ชาติและประชาชนในยุคดิจิทัล.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(2), 25-43.

Phramaha Weerachat Piyawannano (Potha), Phramaha Thanaphat Aphichano and Banchuen Nakkanrian.

(2024). Nation and People in the Digital Age. Modern Academic Development and Promotion Journal. 2(1),

25-43.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.3>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ว่าไม่ได้เหมือนกับเราทุกคน จึงเป็นการเรียนรู้ที่จะเคารพความรู้สึกของมนุษย์ด้วยกันจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เราอยู่ร่วมกันได้

คำสำคัญ : ชาติ, ประชาชน, ยุคดิจิทัล

Abstract

In the democratic society There is a reality of society full of different opinions. But in the past, differences were about gender, race, religion, belief. But today, there is a difference between the ages in the concept of the interpretation of the "nation" that is not the same with this disagreement. Often, it becomes a 'fuse' that leads to quarrels, disagreements, and some families even to the point of being abandoned. Cut off offspring who 'see differently' from themselves. Whenever we try to understand the conflict between generations, the story of Generation is always brought up. Part of this may be because we believe that Era has, to a greater or lesser extent, shaped who we are, our thoughts and who we are. In which people of different generations have some fundamental ideas/. wherefore important to the existence of society We have to learn to respect the feelings of people in the same society of different ages. That it's not like all of us Therefore learning to respect human feelings together is one of the factors that allow us to live together.

Keywords: Nation, People, Digital age

บทนำ

รัฐชาติสมัยใหม่ (Nation-State) หรือรัฐสมัยใหม่ (Modern State) ในการนิยามความหมาย หมายถึง ชุมชนที่มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกันภายใต้องค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ 1) เขตแดน (Territory) ที่มีความแน่นอนชัดเจน 2) ประชากร (Population) ซึ่งมีจำนวนมากพอในการดำรงกิจกรรมของรัฐและมีการตั้งถิ่นฐานอย่างเป็นหลักแหล่ง 3) อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) คือ อำนาจอันสูงสุดในการบังคับใช้ภายในรัฐ และ 4) รัฐบาล (Government) หมายถึง คณะบุคคลที่ใช้อำนาจในการปกครองรัฐให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐสมัยใหม่เกิดขึ้นสงครามระหว่างรัฐที่ศรัทธายึดมั่นศาสนาจักรของคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic Church) กับฝ่ายต่อต้านคือ โปรเตสแตนต์ (Protestantism) ความขัดแย้งดังกล่าวก่อให้เกิดสงคราม 30 ปี (Thirty Years War, 1618-1648) และจบลงด้วยการลงนามสัญญาสันติภาพเวสต์ฟาเลีย (Peace of Westphalia) ในปี ค.ศ. 1648 ซึ่งเป็นหมุดหมายของการเกิดรัฐชาติสมัยใหม่ หรือรัฐสมัยใหม่ จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่าขอบเขตของการอธิบายความหมายของคำว่า รัฐชาติสมัยใหม่ จะถูกอธิบายผ่านองค์ประกอบทั้ง 4 ซึ่งมีพลังเป็นอย่างมากต่อการศึกษาด้านการเมืองและการปกครองในปัจจุบัน (เสนห์ จามริก, 2530: 74) จึงมีการตั้งคำถามว่า อะไรคือชาติ? อะไรคือรัฐ ในบทความ เมื่อตาบอดคลำ “Nation” ตะวันตก โดยอธิบายให้เห็นภาพว่าสิ่งที่เรียกว่าชาติ (Nation) มีความไม่สมบูรณ์อยู่ในตัวมันเองมันมีความซับซ้อนผสมปนเปทั้งเรื่องของชาตินิยม ศาสนา ชาติพันธุ์ ท้ายที่สุดแล้วรัฐชาติสมัยใหม่ได้มีการศึกษาอยู่ในปัจจุบันยังคงเป็นองค์ความรู้ที่แปลกปลอมที่ถูกพัฒนาขึ้นมาและยังคงขยายการนิยามออกไปพร้อมกับโลกาภิวัตน์ (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2562: 77) ซึ่งบทความนี้จะได้นำเสนอ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่าง (Generation) ในเรื่องเกี่ยวกับการตีความของคำว่า “ชาติ” เพื่อลงลึกถึงรายละเอียดความเชื่อซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างวัย

สรุปว่า ชาตินั้นตามความหมายสมัยใหม่ ที่หมายถึง ดินแดน (Territory) ของรัฐซึ่งมีประชากรถือสัญชาติว่าเป็นประชาชนหรือพลเมืองของรัฐนั้น (Population) และอยู่ใต้รัฐบาล (Government) ที่มีอำนาจกลางคอยจัดการผลประโยชน์ของรัฐ มีอธิปไตยเป็นของตนเอง (Sovereignty) อันถือว่าเป็นผลประโยชน์ร่วมของสมาชิกทั้งสังคม

ความหมายของคำว่าชาติ

ชาติ (อังกฤษ: nation) คือชุมชนเสถียรของมนุษย์ที่ก่อตัวขึ้นบนพื้นฐานของภาษา ดินแดน ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ หรือองค์ประกอบทางจิตวิทยาร่วมกันที่แสดงออกใน วัฒนธรรมร่วมกัน ชาติมีความเป็นการเมืองอย่างชัดเจนกว่ากลุ่มชาติพันธุ์ และได้รับการ พรรณนาว่าเป็น "กลุ่มชาติพันธุ์ที่ผ่านการจัดระดมกำลังหรือกลายเป็นสถาบันโดยสมบูรณ์" ชาติบางชาติเป็นกลุ่มชาติพันธุ์และชาติบางชาติไม่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ ชาติยังได้รับการ นิยามว่าเป็นชุมชนทางวัฒนธรรมและการเมืองที่ตระหนักถึงอัตตาณัติ (autonomy) เอกภาพ และผลประโยชน์เฉพาะของตน (วิกิพีเดีย, 2566)

ชาติ มีความหมายเดิมตามรูปศัพท์ตามการอธิบายในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถานว่า การเกิดเช่น ชาตินี้ ชาติหน้า หรือกำเนิด เช่น มีชาติมีสกุล เหล่ากอ เทือก ภูเขา เผ่าพันธุ์ เช่น ชาติเสือ ชาติข้า ชาติจำพวก ชั้น หมู่ คำเพิ่มข้างหลังของคำเดิม เมื่อเพิ่ม แล้วความหมายคงเดิมหรือหมายถึงพวกหรือหมู่ เช่น คชาชาติ มนุษย์ชาติ คำว่าชาติ ยัง หมายถึง รส เช่น ไม่เป็นรสไม่เป็นชาติ ก็ได้ ความหมายตามรูปศัพท์ดั้งเดิม

ชาติ ตามความหมายแรกว่ารากเหง้า สายที่สืบลงมา กล่าวคือ กำเนิดหรือกำเนิด ชาติ ตามความหมายปัจจุบันยังหมายถึง ประเทศ ประชาชนที่เป็นพลเมืองของประเทศ กลุ่มชนที่มี ความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอย่างเดียวกันหรืออยู่ในปกครองรัฐบาลเดียวกัน (บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์. 2556: 16)

เบเนดิกต์ แอนเดอร์สัน นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน อธิบายลักษณะของชาติว่าเป็น "ชุมชนในจินตนาการ" (imagined community) และพอล เจมส์ นักวิชาการชาวออสเตรเลีย มองว่าชาติเป็น "ชุมชนนามธรรม" (abstract community) ในกรณีส่วนใหญ่ สมาชิกของชาติ ยังคงเป็นคนแปลกหน้าต่อกันและไม่น่าจะมีโอกาสได้รู้จักกัน ดังนั้นจึงเกิดวลี "ชาติแห่งคน แปลกหน้า" ซึ่งนักเขียนหลายคนเช่นแวนซ์ แพ็กการ์ด นักข่าวชาวอเมริกัน นำไปใช้ ชาติเป็น ความจริงเชิงสหอัตวิสัย (intersubjectivity) และดำรงอยู่ในจินตนาการร่วมของพลเมือง เท่านั้น แม้ว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะหันมาเชื่อว่าชาติหนึ่ง ๆ ไม่มีอยู่จริง แต่ชาตินั้น ๆ ก็จะไม่ตกอยู่ ในอันตราย เพราะมันไม่ใช่ความจริงเชิงอัตวิสัย (subjectivity) ที่ปรากฏอยู่ในจิตใจของปัจเจก บุคคล เว้นแต่ในกรณีที่ผู้คนจำนวนมากหันมาเชื่อว่าชาตินั้นไม่ควรดำรงอยู่และยกเลิกความ สมเหตุสมผลของมัน ชาตินั้นก็จะสูญไป (วิกิพีเดีย, 2566)

คำว่า “ชาติ” มีความหมายหลากหลาย แต่ในที่นี้เราจะพูดถึงความหมายของ “ชาติ” ในทางการเมือง ซึ่งหมายถึง ชุมชนของคนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน และมีความเชื่อมโยงกัน ด้วยประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และการเมือง เป็นต้น

ในส่วนของประเทศไทยการสร้างรัฐชาติ รัฐค่อย ๆ สร้างแนวคิดเรื่องชาติไทยด้วยการ ปรับปรุงระบบราชการให้มีระเบียบแบบแผน เช่น ในเขตมณฑลตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็น มณฑลชั้นนอก ได้มีตราสารสั่งเป็นทางการว่าให้เจ้าหน้าที่ทุกหัวเมืองน้อยใหญ่ใช้แบบพิมพ์ของ ทางราชการในการสำรวจสำมะโนครัว และกรอกในช่องสัญญาชาติว่า ชาติไทยในบังคับสยาม ทั้งสิ้น ห้ามมิให้ลงว่า ชาตินลาว ชาตินเขมร ส่วย ผู้ไท ฯลฯ ดังที่ได้ปฏิบัติมาแต่ก่อนเป็นอันขาด (เต็ม วิภาควิชาการ, 2542: 408)

ความเป็นชาติคืออะไร

ในเวทีทอล์ก นิทรรศการ “เปิดกรุ” จัดแสดงของหายากยุค 2475 ที่จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ ที่ 23 มิถุนายน 2566 ที่มติชนอคาเดมี เครือมติชน นำโดย ศิลปวัฒนธรรม, สนพ.มติชน, MIC และเส้นทางเศรษฐกิจ ร่วมจัดงาน สโมสรศิลปวัฒนธรรม สเปเชียล “24 มิถุนา วันมหาศรี สวัสดิ์” ในเสวนาหัวข้อ “ความเป็นชาติคืออะไร” โดย ดร. ศิโรตม์ คล้ามไพบูลย์ พิธีกร และ คอลัมน์นิสต์มากความสามารถ ผู้เขียน “แรงงานวิจารณ์เจ้า” และ ดร. ฐนพงศ์ ลือจรรย์ชัย นัก ประวัติศาสตร์รุ่นใหม่ เจ้าของงานเขียน “ปลดแอกชาติ จากศักดินา (ราชา) ชาตินิยม” ได้สรุป ประเด็นเรื่อง “ความเป็นชาติคืออะไร” ว่า

“เรามีชาติสองแบบ หลัก ๆ ที่เราเห็นชัดเลยคือ ชาติหมายถึง

‘ประชาชน’ คือประชาธิปไตย หรือ ประชา+อธิปไตย

แต่อีกความหมายหนึ่ง เป็นความหมายที่ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6

เคยพูดเอาไว้ คือ ชาติหมายถึง ‘องค์กษัตริย์’ ที่เป็นผู้นำของชาติ

ใครรักกษัตริย์ก็รักชาติ ใครรักชาติก็รักกษัตริย์.....

ผู้ร่วมเสวนาจึงกล่าวสรุปว่า ความหมายของชาติมาเปลี่ยนอย่างชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 6 คุณฐนพงศ์ เล่าถึงประเด็นนี้ว่า “เพราะคนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในประเทศไทยเยอะมากคือ ‘คน จีน’ เกิดกระแสชาตินิยมในประเทศจีนเหมือนกัน คนจีนอยู่ในกรุงเทพฯ ยุคนั้นประมาณ 2 ล้านคน คนจีนบอก ‘ฉันเป็นคนจีน’ แล้วรัชกาลที่ 6 จะทำยังไง? เพราะเราคือชาติไทย คนไทย พวกนั้นคือคนไทยหรือคนจีน? เพราะบางคนอยู่มาเป็นร้อยปีแล้ว บางคนยังไหว้เจ้าอยู่ คำถาม

ของรัชกาลที่ 6 เพื่อต้องการจะ ‘Merge’ คนจีน รัชกาลที่ 6 เลียบบอกว่า ‘คนไหนจงรักภักดีต่อฉัน (กษัตริย์) ถือว่าคนนั้นคือคนไทย’ อยากจะส่งโผยก๊วนกลับประเทศจีน จะสนับสนุนก็กมิตั้ง อยากสนับสนุนเหมาฯ ก็ไม่เป็นไร トラบใดที่คณจงรักภักดีต่อกษัตริย์ ก็ยังเป็นคนไทยเหมือนกัน” จะเห็นว่าความเป็นชาติของรัชกาลที่ 6 ไม่ได้หมายถึงเชื้อชาติ

แต่ความหมายของคำว่าชาติ ก็มีอันต้องเปลี่ยนแปลงไปนสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เมื่อคณะราษฎรได้ขึ้นมามีอำนาจ จึงเปลี่ยนนิยามและให้ความหมายใหม่ ว่า ชาติคือประชาชน ความหมายนี้เปลี่ยนไปอย่างมาก คณะราษฎรใช้ชาติในความหมายดังกล่าวจนกระทั่งการปฏิวัติ พ.ศ. 2490 ความหมายของชาติเปลี่ยนอีกครั้ง “ชาติคือประชาชน” (กองบรรณาธิการศิลปวัฒนธรรม, 2566)

จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า แต่ละบริบทของสังคม การเมือง เศรษฐกิจในแต่ละยุคสมัยนั้นมีการตีความคำว่า “ชาติ” แตต่างกันไปแต่ละยุคสมัย บทความไม่ได้มุ่งที่จะตัดสินว่าอย่างไรผิดถูกเพราะแต่ละยุคสมัยมีความแตกต่างกันการยอมรับถึงความแตกต่างจึงเป็นหัวใจสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นการสร้างความแตกต่างที่มีร่วมกันไม่ใช่การสร้าง ความแตกต่างเพื่อต่อต้านหรือขัดแย้งกันเอง

โลกยุคดิจิทัล Digital Transformation

ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัล สังคมในยุคนี้เป็นสังคมยุคดิจิทัลที่สื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม(ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ, 2562: 43) โลกจึงถูกย่อให้เล็กลงด้วยเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เป็นได้อย่างสะดวกและรวดเร็วส่งผลต่อวิถีชีวิตตั้งแต่วัยเด็กจนถึงคนสูงวัย แล้วการอยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลต้องมีการปรับตัวอย่างไรเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเท่าทันเทคโนโลยีและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาที่เทคโนโลยีดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานดังที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับวิถีชีวิตอย่างแท้จริงและจะเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมหรือรูปแบบกิจกรรม รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

การพัฒนาความรู้และมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เพื่อนำมาสู่การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเท่าทันสถานการณ์ต่อการเติบโตของสังคม โลกธุรกิจและบริการออนไลน์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจน

รูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การบริการทางด้านสุขภาพทั้งจากภาคเอกชนและภาครัฐ และการเพิ่มโอกาสด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ การปรับตัวเพื่อเป็นความร่วมมือในยุคดิจิทัลรวมถึงการปรับเปลี่ยนความคิดให้เท่าทันอย่างสร้างสรรค์ ผสมผสานการยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลและความแตกต่างของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายภายใต้แนวคิดนอกรอบอย่างสร้างสรรค์ ในฐานะคนไทยควรรักษาความเป็นตัวตนด้วยสติปัญญา ไม่เชื่อหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรเหตุผล การแสดงเอกลักษณ์ของตนเองในเชิงเพื่อพัฒนา ต่อยอด และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในสังคมภายใต้ความแตกต่างทางความคิดจากคนอื่น ๆ แต่ยังคงเหลือพื้นที่ของตนเองเพื่อใช้ชีวิตอย่างสร้างสรรค์อย่างความร่วมมือในสังคมยุคดิจิทัล

คำว่าชาติโลกยุคดิจิทัล

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “ชาติไทย” คำ ๆ นี้อาจนับได้ว่าเป็นหนึ่งในคำที่มีความหมายที่ดูเรียบง่ายยิ่งใหญ่ แต่มีความกำกวมและไม่ชัดเจนมากที่สุดคำหนึ่ง ความกำกวมนี้ไม่เพียงแต่สร้างปัญหาในวงวิชาการที่การถกเถียงถึงนิยามและช่วงเวลาแห่งการกำเนิดของชาติไทยจะไม่สามารถหาข้อยุติอันเป็นที่ยอมรับร่วมกันได้เท่านั้น แต่ความกำกวมนี้กำลังสร้างปัญหาต่อสถานะทางการเมืองในยุคปัจจุบันที่โลกทัศน์ในการนิยามชาติแตกต่างกันมากทุกวันระหว่างกลุ่มคนที่นิยามชาติในรูปแบบของ “ชาติ ศาสน์ กษัตริย์” แบบดั้งเดิมตามตำรา ซึ่งเป็นการนิยามชาติแบบกระแสหลักและมีลักษณะการนิยามแบบบนลงล่าง กับกลุ่มคนที่นิยามว่า “ชาติคือประชาชน” ซึ่งเป็นการนิยามแบบล่างขึ้นบนที่ได้รับความนิยมมากขึ้นในระยะหลัง และกำลังสั่นคลอนชาติในความหมายแรกจนถึงแก่นกลางของอำนาจ การนิยามที่ต่างกันอย่างสุดขั้วเช่นนี้ส่งผลให้การตีความ “ประวัติศาสตร์การก่อกำเนิดชาติไทย” ของแต่ละกลุ่มนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ชาติ ตามความหมายสมัยใหม่ ที่หมายถึงรัฐซึ่งมีประชากรถือสัญชาติว่าเป็นประชาชนหรือพลเมืองของรัฐนั้น และอยู่ใต้รัฐบาลที่มีอำนาจกลางคอยจัดการผลประโยชน์ของรัฐ อันถือว่าเป็นผลประโยชน์ร่วมของสมาชิกทั้งสังคม ชาติในความหมายเช่นนี้จึงเป็นของใหม่ โดยปรากฏเค้าเงื่อนชัดเจนในคำประกาศว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และพลเมือง ในการปฏิวัติฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ.1789 ว่า “ชาติคือรัฐซึ่งก็คือประชาชน” ความหมายนี้หมายรวมเอาทั้งที่ตั้ง ตัวการปกครอง และผู้เป็นองค์อธิปัตย์ เข้าไว้ด้วยกัน “ชาติ” กับ “รัฐ” กลุ่มคนที่อาจสับสนสับสนมา

ด้วยกันและได้มาอยู่ในพื้นที่หรืออาณาเขตเดียวกัน นับที่รวมเป็นสิ่งเดียวกันนี้เรียกว่า “รัฐชาติ” (ชาคริต แก้วทันคำ, 2561)

การอยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลด้วยกรอบความเข้าใจง่าย ๆ 3 ประการ นำเสนอนั้นอาจเป็นการสร้างความเข้าใจในภาพกว้างหากแต่เมื่อคิดเข้าไปถึงรายละเอียดของแต่ละข้อจะยิ่งทำให้คนที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมขณะนี้ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะเรื่องของความคิดที่แสดงความเป็นปัจเจกชนมากขึ้นผลที่ต่อเนื่องคือการสร้างให้เกิดการยอมรับถึงความแตกต่างจึงเป็นหัวใจสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นการสร้างความแตกต่างที่มีร่วมกันไม่ใช้การสร้างความแตกต่างเพื่อต่อต้านหรือขัดแย้งกันเอง และการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นการขับเคลื่อนประเทศที่ใช้ปกป้องสิทธิเสรีภาพจนนำไปสู่ความเสมอภาค ภารดรภาพ และอิสรภาพในแง่ใดแง่หนึ่ง การปกครองแบบประชาธิปไตยสิ่งที่ชาติมีได้ก็คือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนในชาติ เพื่อการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาไปสู่ความต้องการอย่างแท้จริงโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่โลกยุคดิจิทัล เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีการตื่นตัวมากซึ่งเป็นเหตุผลทำให้มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนในภาคส่วนต่าง ๆ จึงทำให้เกิดคลื่นการตื่นตัวของคนรุ่นใหม่ในโลกยุคดิจิทัล ปัจจุบันอย่างชัดเจน

สรุปคนรุ่นใหม่ซึ่งเป็นพลเมืองของชาติในโลกยุคดิจิทัล จึงมีความมุ่งหวังในการปกครองประเทศเป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่มีความเป็นเสถียรภาพอย่างแท้จริงและเหตุนี้คนรุ่นใหม่ไทยในโลกยุคดิจิทัล ปัจจุบันจึงเป็นผู้ที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลยุคนี้เป็นผู้ที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองแบบมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนแบบระบอบประชาธิปไตยต่อไป

ความหมายของประชาธิปไตย

การปกครองนั้น ในสมัยแรกเริ่มมีสังคม ใครที่แข็งแรงที่สุดก็ใช้กำลังบังคับให้คนอื่นเห็นตามกับตนแล้วก้าวขึ้นเป็นผู้ปกครอง ต่อมาเมื่อสังคมใหญ่ขึ้นผู้ปกครองก็อ้างความชอบธรรมจากสวรรค์และเทพเจ้าร่วมกับอำนาจและกำลังในมือขึ้นปกครองรัฐหรือชุมชน ประชาชนก็ยอมจำนนต่อผู้นำนั้นด้วยเชื่อว่าเป็นผู้นำที่ดี ได้อำนาจมาจากเทพยดา ต่อมาเมื่อสังคมยิ่ง complicated และศิวิไลซ์ขึ้นเท่าไร ความเชื่อเรื่องสมมุติเทพของผู้ปกครองก็ยิ่งเจือจางลง การปกครองก็เปลี่ยนรูปไปเป็นการกระจายอำนาจและการยอมรับให้ประชาชนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการปกครอง กลายเป็นประชาธิปไตย คำว่า “ประชาธิปไตย” แปลงมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งนำมาจากภาษากรีก 2 คำ คือ (Demos) แปลว่า ประชาชน

(The people) กับคำว่า ปกครอง (To rule) เมื่อนำมาสนธิกันเป็น *Demokratia* แปลว่าการปกครองโดยผู้ถูกปกครอง (Rule by the ruled) หรือปกครองโดยประชาชน ซึ่งโดยธรรมชาตินั้นการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ สิ่งทีหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นคือ ความไม่เข้าใจกัน การกระทบกระทั่งกัน การขัดแย้งโต้เถียงกันตามความคิดเห็นของแต่ละคนเมื่อมีการอยู่ร่วมกันเพิ่มมากขึ้นย่อมเกิดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นจึงมีการสร้างกฎเกณฑ์มาควบคุมมนุษย์ด้วย กันเอง เพื่อความสงบเรียบร้อย (พระครูวินัยธร อธิษฐ์ สุวฑฺฒ โส และคณะ, 2563 : 99)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 495) ได้ให้ความหมายว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่

อมร รักษาสัตย์ (2531 : 32) ได้อธิบายว่า คำว่า ประชาธิปไตย มาจากคำว่า ประชา+อธิปไตย ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า *Democracy* ซึ่งมาจากภาษากรีก *Demokraria* ที่มาจากคำว่า *Demos* ประชาชนและ *cratos* (การปกครอง) ความหมายตามฉบับดั้งเดิมที่ อริสโตเติลให้ไว้คือสถานะที่คนเป็นไทยและคนยากจนที่มีจำนวนข้างมากในสังคม ได้รับมอบหมายให้กำอำนาจไว้ในมือ ประชาธิปไตยที่บริสุทธิ์ที่สุด ได้รับการเรียกเช่นนี้ได้ก็เพราะมีสภาพแห่งความเสมอภาคปรากฏอยู่ในที่นั้นและกฎหมายของรัฐมุ่งรับรองความเสมอภาคนั้น ความเชื่อแบบประชาธิปไตยมีรากฐานมาจากปัจเจกชนนิยม ซึ่งนิยมมีความอิสระ เสรีภาพของบุคคล และมองความสัมพันธ์ระหว่างคนกับรัฐว่า รัฐมีอยู่เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่มั่นคง ปลอดภัย สมบูรณ์มากกว่าที่จะถือว่ารัฐเป็นที่มีความสำคัญเหนือบุคคล

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช และชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2518 : 94) ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า คือ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค สิทธิประกอบด้วยการรู้จักหน้าที่ เสรีภาพจะต้องไม่กระทบกระทั่งต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นทางใด ๆ ส่วนความเสมอภาคคือความเสมอภาคในการจะทำงาน ตลอดจนความเสมอภาคในการที่จะก้าวหน้าต่อไปในกิจการงานของตน

क्रमल ทองธรรมชาติ (2541 : 51) กล่าวว่า ประชาธิปไตยมีความหมาย 3 ลักษณะ คือ ประการแรกประชาธิปไตยในฐานะอุดมคติหรือในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ประการที่สองประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต ประการที่สาม ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบอบการเมืองประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นแนวคิดทางการเมือง ยึดหลักของความเสมอภาคและเสรีภาพและเชื่อสติปัญญาของมนุษย์และในฐานะที่เป็นวิถีการดำรงชีวิตเน้นที่

การมีน้ำใจ ประชาธิปไตยยึดหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน และส่วนในฐานะเป็นการเมืองยึดหลักอธิปไตยมาจากประชาชนกล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองจะต้องมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชน และต้องปกครองตามความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม

จิรัช วิระสัย (2540 : 186) กล่าวว่า ประชาธิปไตยต้องยึดหลักการปกครอง โดยคำนึงถึงความสุขประชาชนเป็นใหญ่ ตามหลักพุทธศาสนาประชาธิปไตยมีลักษณะคล้ายกับโลกาธิปไตย หมายถึงอธิปไตยเป็นของโลก ซึ่งคำว่าโลกในที่นี้หมายถึงสังคมหรือคนส่วนใหญ่ คือถือเสียงข้างมากของสังคม ดังนั้นว่าโลกาธิปไตยจึงพอที่จะถือได้คือ ประชาธิปไตยและยังเห็นว่ารูปแบบการปกครองแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) การเป็นประชาธิปไตย (2) การมีลักษณะอำนาจนิยมการเป็นประชาธิปไตย ในที่นี้หมายถึงประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่ใช่ประชาธิปไตยแบบโดยตรง ส่วนการมีลักษณะอำนาจนั้นเป็นทิศทางไปทางซ้ายคือแบบคอมมิวนิสต์หรือทางขวาหรือฟาสซิสต์ประเทศต่าง ๆ อาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตยหรือทางอำนาจนิยมก็ได้

จรรยา สุภาพ (2528 : 73) ได้สรุปความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย หมายถึง

1. ความปรารถนาที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งความหมายของตนเอง และความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. การดำรงชีวิตเพื่อความผาสุกร่วมกันโดยมีเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นเครื่องนำทาง
3. รูปแบบการปกครองและวิถีชีวิตที่ถือเอาเสรีภาพเป็นหลักสำคัญ
4. การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดำเนินการร่วมกันโดยไม่สูญเสียเสรีภาพตามแต่ละคนปรารถนา
5. การปกครองโดยเสียงของคนส่วนมากโดยคำนึงถึงสิทธิของคนส่วนน้อย

เอนไซโคลเปเดีย บริแตนนิกา (Encyclopaedia Britannica) (เรื่องเดียวกัน: 73) กล่าวถึง ประชาธิปไตย ว่าเป็นรูปแบบการปกครองประเทศรูปหนึ่ง ตั้งอยู่บนฐานหลักของประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเองและในสมัยใหม่ตั้งอยู่ฐานที่จะมีสถาบันต่างๆ ที่มีผู้แทนที่ได้รับเลือกมาอย่างเสรีและมีฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบต่อประชาชนและยังหมายถึงวิถีชีวิตซึ่งตั้งอยู่บนฐานคติพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของปัจเจกชนทุกคน และแห่งสิทธิเสมอภาคของประชาชนในด้านชีวิตเสรีภาพ (รวมทั้งเสรีภาพแห่งความคิดและการแสดงออก) และวิถีที่จะแสวงหาความสุข

วิลเลียม ริเคอร์ (Villiem Riker) (เรื่องเดียวกัน: 73) ให้ความหมาย ประชาธิปไตย รูปของรัฐบาลที่พลเมืองที่มีสัดส่วนมากพอสมควรมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศโดยตรง หรือโดยอ้อม จึงแตกต่างชัดเจนจากรัฐบาลที่คนชนชั้นหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งควบคุมหรือโดยคนคนเดียวในประชาธิปไตยโดยตรง พลเมืองออกเสียงลงमतออกกฎหมายในที่ประชุมใหญ่ดังที่เคยกระทำในนครรัฐกรีกโบราณและในเมืองแควอลอิงแลนด์ในปัจจุบันในประชาธิปไตยโดยอ้อม พลเมืองเลือกเจ้าหน้าที่มาเป็นตัวแทนตนในรัฐบาลมีผู้แทนตนในรัฐบาลการมีผู้แทนจึงเป็นแบบอย่างของประเทศประชาธิปไตยจึงได้แก่ลักษณะที่ว่าพลเมืองต้องมีอิสระในการพูด และการประชุม เป็นต้น เพื่อจะก่อตั้งพรรคการเมืองต่างๆ มารณรงค์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถจะเลือกผู้สมัครจากพรรคเหล่านี้ในการเลือกตั้งที่ทำกันอยู่เป็นปกติ

โยเซฟ ชุมปีเตอร์ (Josep Chumpitor) (เรื่องเดียวกัน: 29) ให้ความหมายว่า ประชาธิปไตย คือการจัดแจงทางสถาบันเพื่อการตัดสินใจทางการเมืองซึ่งในสถาบันนั้นปัจเจกชนอาจแสวงหาอำนาจที่จะตัดสินใจด้วยวิถีทางแห่งการต่อสู้ แข่งขันเพื่อคะแนนเสียงของประชาชน

สมิท และชูร์เชอร์ (Smit and Shucher) (เรื่องเดียวกัน: 29) ให้ความหมายว่า ประชาธิปไตยคือการปกครองโดยประชาชนในทางปฏิบัติหมายถึงว่า อำนาจที่จะตัดสินใจ ประเด็นปัญหาสำคัญของนโยบายสาธารณะต้องอยู่กับคนจำนวนมากหรือข้างมากของชุมชนนั้น และในการตัดสินใจเช่นนั้นแต่ละคนจะออกเสียงได้เสียงเดียวไม่มีใครจะมีเสียงได้มากกว่าหนึ่งเสียงดังนั้นประชาธิปไตยจึงจะอธิบายว่าได้แก่รัฐบาลโดยความยินยอมและความเสมอภาคทางการเมืองประชาชนให้อำนาจโดยทางตรงเช่นในการลงมติยืนยัน หรือในการประชุมชาวเมือง หรือโดยอ้อมผ่านสถาบันตัวแทนซึ่งบทบาทของประชาชนจะจำกัดอยู่ที่บัตรเลือกตั้งที่จะบังคับความรับผิดชอบให้บังเกิดแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจไป

สรุปได้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการเมืองการปกครองที่ประชาชนใช้อำนาจปกครองตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำรงชีวิตที่ดีของมนุษย์ เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและสามารถควบคุมการใช้ อำนาจรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ เป็นการปกครองที่ยึดหลักของเสรีภาพ ความเสมอภาค คำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ กติกาที่ประชาชนต้องเคารพ นับถือ และอาจกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับมากที่สุด

รูปแบบของประชาธิปไตย

Mckenna, G (1994: 10-11) กล่าวว่า ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมี 2 ระบบ คือ 1. ประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนทุกคนเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินการตามเสียงส่วนใหญ่ ไม่มีผู้แทน ไม่มีสมาชิกรัฐสภาเข้าไปตัดสินใจแทน และ 2. ประชาธิปไตยแบบผู้แทน ประชาชนจะเป็นผู้เลือกผู้แทนเข้าไปตัดสินใจในการบริหารประเทศแทนประชาชน

ลิจิต ธีรเวคิน (2554 : 11-12) กล่าวว่า ระบบประชาธิปไตยแบ่งออกเป็นสองรูปแบบคือ

1. ประชาธิปไตยโดยตรง เกิดขึ้นในชุมชนเล็ก ๆ เช่น สมัยกรีกโบราณซึ่งสามารถเรียกประชุมประชาชนทุกคนได้และลงมติโดยการชুমือ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง แต่ถ้าชุมชนขนาดใหญ่ เช่น จังหวัด ประเทศ การใช้ระบบประชาธิปไตยโดยตรงคงกระทำไม่ได้ ต้องใช้ระบบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน

2. ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน เกิดจากข้อเท็จจริงที่คนเป็นจำนวนมากประชุมกันเพื่อตัดสินใจนโยบายทำไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีเลือกตั้งตัวแทนหรือผู้แทนของตนเข้าทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา ซึ่งผู้แทนมีหน้าที่ในการออกกฎหมายก็เท่ากับตนทำหน้าที่ด้วยโดยผ่านตัวแทนที่ตนได้มอบหมายให้ความไว้วางใจ

อมร รักษาสัตย์ (2543 : 13) ได้กล่าวว่า “ประชาธิปไตย” คือ สภาวะของคนที่เป็นไทและคนยากจนซึ่งมีจำนวนมากในสังคม ได้รับมอบหมายให้ถืออำนาจจากรัฐไว้ในมือ ประชาธิปไตยที่บริสุทธิ์ที่สุดได้รับการเรียกเช่นนั้นได้ก็เพราะมีสภาพแห่งความเสมอภาคปรากฏอยู่ในที่นั้นและกฎหมายของรัฐมุ่งรองรับความเสมอภาคนั้น

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2518 : 1-6) ได้กล่าวไว้ว่า “ประชาธิปไตย” หมายถึง ระบบอบการปกครองประเทศระบอบหนึ่ง ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน คำว่า “ประชาชน” ในที่นี้มีได้หมายความว่าเฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น คนร่ำรวย คนยากจน เจ้าของที่ดิน คนงาน หรือชาวนา เท่านั้น แต่หมายถึงปวงชนทั้งชาติ ไม่ว่าจะเป็นคนยากดีมีจนอย่างไร หรือประกอบอาชีพใดก็ตาม ปวงชนเหล่านี้ย่อมมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการปกครองแผ่นดินอย่างเสมอภาคกัน

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (2518 : 94) ได้กล่าวว่า “ประชาธิปไตย หมายถึง สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคแต่ในสิทธิในระบบประชาธิปไตย คือ การรู้จักหน้าที่เสรีภาพที่ไม่

กระทบกระเทือนผู้อื่นและความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตย คือ ความเสมอภาคในโอกาสที่จะก้าวออกไป ทำกิจกรรมการงานนั้น ๆ

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2535 : 3) ได้กล่าวถึงประชาธิปไตยในความหมายที่กว้าง หมายถึง ปรัชญาของสังคมมนุษย์ หรือวิถีชีวิตที่ยึดถือ อุดมคติ และหลักการบางประการที่กำหนดแบบแผนแห่งพฤติกรรมระหว่างมนุษย์ในสังคม

เอนไซโคลปีเดีย บริแตนนิกา (Encyclopaedia Britannica, อ้างถึงใน อมรรักษาสัตย์ และคณะ, 2539, : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่าประชาธิปไตย คือ รูปแบบการปกครองประเทศรูปหนึ่ง ตั้งอยู่บนหลักการว่าประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเองและในสมัยใหม่ตั้งอยู่บนฐานที่จะมีสถาบันต่างๆ ที่มีผู้แทนที่ได้รับเลือกมาอย่างเสรีและมีฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบต่อประชาชนและยังหมายถึงวิถีชีวิตซึ่งตั้งอยู่บนฐานคติพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของปัจเจกชนทุกคน และแห่งสิทธิเสมอภาคของประชาชนในด้านชีวิตเสรีภาพ (รวมทั้งเสรีภาพแห่งความคิดและการแสดงออก) และวิธีที่จะแสวงหาความสุข

สรุปโดยรวมได้ว่า ประชาธิปไตย สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือประชาธิปไตยโดยตรง และประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน ซึ่งในสังคมปัจจุบันประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยส่วนใหญ่จะเลือกใช้รูปแบบการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชากรในแต่ละประเทศมีจำนวนมาก การจะให้ประชาชนทุกคนในประเทศไปตัดสินใจนโยบายของประเทศเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการได้ดังนั้นจึงต้องเลือกตัวแทนของเขาไปทำหน้าที่แทนตนเองในการบริหารประเทศ

ชาติและประชาชนในยุคดิจิทัล

ในภาพรวมของสังคมไทยยุคปัจจุบันมีโครงสร้างประชากรที่แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยหนุ่มสาวหรือกลุ่มคนทำงาน และกลุ่มวัยรุ่นหรือที่เรียกกันว่าคนรุ่นใหม่ ซึ่งในการจัดกลุ่มคนที่มีการจำแนกแยกออกเป็นกลุ่มตามช่วงอายุ (Generation) สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก Gen - B (Baby Boomer) เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2489 - 2507 กลุ่มที่สอง Gen - X เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508 - 2522 กลุ่มที่สาม Gen -Y เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2540 และกลุ่มสุดท้าย Gen - Z กลุ่มคนที่เกิดหลังปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา (พลสิทธิ์ ไชยวัฒน์ และสตีธร ธนานิธิโชติ, 2561) ด้วยวัยของแต่ละกลุ่มคนที่ต่างกันจึงอาจส่งผลให้เกิดการแสดงออกและวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไปรวมถึงความ

คิดเห็นทางการเมืองของบุคคลในแต่ละกลุ่มแต่ละวัยที่มีมุมมองหรือวิธีคิดไม่เหมือนกัน (เนตร ภัทร อ่วมเครือ และวัลลภ รัฐนัตรานนท์, 2562: 143-149)

ความแตกต่างแต่ละ Generation เป็นอย่างไร ?

Baby Boomer Generation หรือ Gen B (พ.ศ. 2489 - 2507)

คือคนที่เกิด ยุคสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านเมืองสงบหลังจากสงคราม ต้องเร่งกลับมาฟื้นฟูให้ประเทศ กลับมาแข็งแกร่งอีกครั้ง แต่เนื่องจากได้สูญเสียจำนวนประชากรจากการทำสงคราม คนในยุคนี้จึงมีค่านิยมว่า ต้องมีทายาทหรือลูกหลานเยอะ ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนแรงงานมาช่วยกันพัฒนาประเทศ ลักษณะนิสัยจะเป็นคนจริงจัง เคร่งครัดเรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นเจ้าคนนายคน ชีวิตทุ่มเท กับการทำงาน มีความอดทนสูง ประหยัดอดออม ซึ่งมักถูกจัดเป็นพวก “อนุรักษ์นิยม”

ชุดความคิด

จงแสดงความนับถือ รับฟัง และเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Baby Boom แล้วพยายามปรับใช้ให้เป็น ประโยชน์ ไม่ว่าเราจะเก่งกาจแค่ไหนหรือจะประสบความสำเร็จเพียงใด ก็ยังคงต้องเรียนรู้อยู่เสมอ อย่าแสดงออกว่าการทำงานหนักคือการถูกเอาเปรียบ เพราะ Baby Boom ให้ความสำคัญต่อหลักการทำงาน ยึดถือวัฒนธรรมองค์กร และเห็นคุณค่าต่อการทำงานอย่างทุ่มเท ควรพยายามเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรเสียก่อนว่ามีการ เจริญเติบโตมาอย่างไร ก่อนที่จะเสนอความคิดริเริ่มเพื่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ แก่ Baby Boom

Generation X หรือ Gen X (พ.ศ. 2508-2522)

คือคนที่เกิดในยุคมั่งคั่ง ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย เติบโตมากับการพัฒนาของวิดีโอเกม คอมพิวเตอร์ สไตส์เพลง แบบฮิปฮอป และเป็นยุคที่มีการให้ควบคุมอัตราการเกิดของประชากร เนื่องจากค่านิยมยุคเบบี้บูมเมอร์ส่งผล ให้มีเด็กเกิดมากเกินไป ปัญหาตามมาก็คือเรื่องของทรัพยากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร พฤติกรรมและลักษณะนิสัยของคนกลุ่มนี้ที่เด่นชัดคือ ชอบอะไรง่าย ๆ ไม่ต้องเป็นทางการ มีแนวคิด สร้างความสมดุลในเรื่องงานและครอบครัว คือทำงานตามหน้าที่ ไม่บ้างาน ไม่ทุ่มเท ทำทุกอย่างได้เพียงลำพัง ไม่พึ่งพาใคร เป็นตัวของตัวเองสูง

ชุดความคิด

ต้องพูดให้กระชับ ชัดเจน และไม่อ้อมค้อม เพราะ Gen-X ชอบความตรงไปตรงมา เราสามารถใช้ Email กลับ คนกลุ่มนี้ได้ หากสามารถสื่อสารได้ใจความและตรงเป้าหมาย หากเป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ ควรพูดต่อหน้า เพราะ Gen-X ไม่ชอบถูกบงการ ผู้ใหญ่แค่เห็นนโยบายกว้าง ๆ เปิดโอกาสให้เขาได้แก้ปัญหาเองจะดีที่สุด ส่วน Baby Boom ควรลดความคาดหวังต่อ Gen-X ในการทำงานหนักอย่างหนักโดยไม่มีวันหยุด หรือก้าวไปอย่างช้า ๆ อย่างรุ่มรอน เพราะ Gen-X ต้องการชีวิตที่สมดุล ไม่ชอบการอยู่ติดที่

Generation Y หรือ Gen Y (Millennials) (พ.ศ. 2523 - 2540)

คือคนที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล มีความเป็นสากล เปิดรับวัฒนธรรมแบบ Teen Pop มองว่าการ ชื่นชอบศิลปินต่างชาติเป็นเรื่องปกติธรรมดา มีเทคโนโลยีพกพา รักความสะดวกสบาย เกิดมาในยุคที่เศรษฐกิจ กำลังเติบโตและเฟื่องฟูมีแนวคิดเป็นตัวของตัวเอง ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ และปฏิเสธสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรมของคน Gen-Y มักต้องการความชัดเจนในการทำงาน เช่น ต้องชัดเจนว่าสิ่งที่ทำ มีผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร?

ชุดความคิด

ลองท้าทายพวกเขาด้วยภารกิจใหม่ๆ Millennium จะชอบความเป็นคนสำคัญ การเพิ่มความรับผิดชอบ เสมือน การให้คำชมจึงเปิดโอกาสให้ Millennium ได้แสดงความคิดเห็นของเขา เห็นพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งในทีม ผู้ใหญ่ ที่ยอมรับความคิดเห็นเขาก็จะได้รับการยอมรับจากพวกเขาเช่นกัน Millennium ชอบให้เราแสดงออกต่อสิ่งที่พวกเขาทำทุกขณะจิตเพราะความรู้สึกและความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานมีผลต่อพวกเขามาก

Generation Z หรือ Gen Z (พ.ศ. 2540 - 2555)

เป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เกิดมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกรอบด้าน เรียนรู้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมแบบ ดิจิทัล ดำเนินชีวิตแบบมีการติดต่อสื่อสารไร้สาย และสื่อบันเทิงต่างๆ เนื่องจากเกิดมาในยุคเทคโนโลยีที่ ทันสมัย เด็กในยุคนี้อาจจะจินตนาการไม่ออกเลยว่าโลกที่ไม่มีอินเทอร์เน็ตนั้นจะอยู่ได้อย่างไร แถมยังยกให้ สมาร์ทโฟนเป็นอวัยวะของชาว Gen-Z จนถูกเรียกว่า Digital in their DNA คนเจนนี้ติดโลกออนไลน์และรับ ข้อมูลข่าวสารมากมายอย่างรวดเร็ว ทันโลกและวิเคราะห์สถิติเรื่องต่างๆ เพื่อคาดการณ์อนาคตได้เร็ว ตัดสินใจ ทำอะไรอย่างรวดเร็ว ไม่ชอบบรอคอย แต่ก็เป็นคนที่กลัวอนาคต จึงมักหาข้อมูลมาเปรียบเทียบและ

ป้องกัน เช่น เรียนอะไรไม่ตงาน อาชีพอะไรมั่นคง นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มว่าจะเลือกงานที่เงินดีมากกว่าที่ชอบจริงๆ คน Gen-Z จะเปิดกว้างทางความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ชุดความคิด

จงให้เกียรติพวกเขา ก่อนเสมอในฐานะที่พวกเขาน่าจะฉลาดกว่าเรา เพราะพวกเขาเติบโตมากับยุคอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงตั้งแต่เด็ก ส่วนปรัชญาที่เหมาะสมกับการทำงานของพวกเขาคือ Work-Life Balance ไม่ชอบสไลด์ การทำงานแบบคนรุ่นเก่าที่น่าเบื่อ และเพื่อป้องกันการสูญเสียความคิดและไอเดียของคน Gen Z ดาวรุ่งดวงใหม่ เราควรใช้ระบบการฝึกอบรมพนักงานที่ได้มาตรฐาน ใช้เทคโนโลยีปรับปรุงให้องค์กรมีความทันสมัยเพื่อ ดึงดูดพวกเขาให้มาทำงาน สุดท้ายคือการให้โอกาสพวกเขาในการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่และส่งเสริมให้พวกเขาได้แสดงบทบาทที่สำคัญมากยิ่งขึ้นเสมอ

บทสรุป การก้าวข้ามความต่างระหว่าง Generation เพื่อความปรองดอง

ความเข้าใจถึงความแตกต่าง ยอมรับว่าคนเราถูกหล่อหลอมมาไม่เหมือนกัน คนที่มีความเชื่อหรือทัศนคติต่อชีวิตไม่เหมือนเรา เขาไม่ใช่คนไม่ดีเสมอไป ขึ้นมาจุดดีแทนที่จะต่อต้าน ให้เราลองมองหาจุดเด่นของคนในแต่ละกลุ่มให้พบ บริหารความแตกต่าง เปลี่ยนวิธีการสื่อสารให้เข้าถึงคนแต่ละกลุ่มที่เราต้องทำงานด้วย ซึ่งมีข้อสรุปทางวิชาการไวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ทัศนคติทางการเมืองมีความแตกต่างกันโดยกลุ่มคนที่มีอายุในช่วง 26-35 ปี เป็นช่วงที่มีความสนใจทางการเมืองมากที่สุดเพราะเป็นช่วงที่มีประสบการณ์ทางการเมืองและมีทัศนคติที่กว้างจึงทำให้สามารถวิเคราะห์ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดของระบบประชาธิปไตยมีฐานมาจากความเชื่อในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับความมีเหตุผล มีเสรีภาพ และมีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน อมรรักษาสัตย์ ได้อธิบายโดยมีความเข้าใจถึงความหมายของแต่ละประการดังนี้

อิสราภาพ ความมีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต การพูด การเขียน อย่างเป็นอิสระ โดยไม่ไปละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่อยู่ภายใต้อาณัติของผู้มีอิทธิพลใด ๆ

เสมอภาค ความเท่าเทียมกันในฐานะประชาชนในสังคม ให้ความสำคัญต่อคนทุกคนในฐานะหน่วยหนึ่งอย่างเท่าเทียม มีสิทธิในการปกครองและสิทธิต่าง ๆ ในการแสดงออก หนึ่งคนหนึ่งเสียง ไม่มีใครมากกว่าใคร

ภราดรภาพ ความเป็นพี่น้อง ความเป็นเพื่อนพ้องน้องพี่ มีจิตใจเกื้อกูล เห็นอกเห็นใจ สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันความสุจริตถูกต้อง การดำเนินชีวิตและหน้าที่การงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่นำ ประโยชน์ต่าง ๆ เข้าตนเองและพวกพ้อง มีสัมมาอาชีวะความรับผิดชอบ การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดูแลเอาใจใส่ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบในการทำให้เกิดผลสำเร็จจุล่งตามหน้าที่และบทบาทที่ได้รับ (อมร รักษาสัตย์, 2541)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาสังคมเพื่อการร่วมแรงร่วมใจใน การพัฒนาไปสู่ความต้องการอย่างแท้จริง โดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ คนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล ในสังคมปัจจุบันตื่นตัวกับการเมืองมากขึ้น หนึ่งเพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเปิดประตูไปสู่โลกภายนอกหรือสังคมสาธารณะมากขึ้น ตลอดจนการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น จึงส่งผลให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัลที่มากขึ้น ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย เพราะคนรุ่นใหม่เหล่านี้จะเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยต่อไปในอนาคต คลื่นความตื่นตัวของคนรุ่นใหม่เหล่านี้คือกลไกหลักในการพัฒนาประชาธิปไตยอันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติต่อไป นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองไทยที่ดีขึ้น มุมมองประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคตของคนรุ่นใหม่ก็คือการสร้างสังคมใหม่โดยการก้าวข้ามผ่านคนรุ่นเก่า โดยที่สังคมใหม่ของพวกเขาคือเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ที่รวมถึงการสร้างการเมืองใหม่ภายใต้แนวคิดเรื่องประชาธิปไตยใหม่ คนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล จึงนับเป็นตัวแปรสำคัญที่จะผลักดันให้สังคมตื่นตัวทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคตอย่างแท้จริง

สรุป

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับคนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล ซึ่งจะมีฐานะที่เป็นฐานคะแนนเสียงที่ใหญ่ ประชาธิปไตยใหม่ที่คนรุ่นหนุ่มสาวในยุคดิจิทัลนี้กำลังเรียกร้องกันนั้น แตกต่างจากประชาธิปไตยที่ดำเนินกันอยู่ในทางสากลนั้นมาก เนื่องจากคนรุ่นใหม่ยุคนี้มองว่าชาติในความหมายที่คนรุ่นเก่าคิดนั้น เป็นความหมายของชาติของคนรุ่นเก่า ๆ เพียงเพื่อสร้างโลกที่สนองต่อความต้องการของคนรุ่นเก่าเหล่านั้น ทั้งไม่เชื่อในความคิดของคนรุ่นใหม่ว่าชาตินั้นคือประชาชน และยังกีดกันคนรุ่นใหม่ไม่ให้เห็นความตื่นตัวทางการเมืองยุคดิจิทัล ซึ่งเด็กยุคใหม่นี้จะเริ่มมีการตื่นตัวและมีทัศนคติที่เกี่ยวกับการเมืองเป็นอย่างมากต่างจากคน

รุ่นใหม่ยุคก่อน ๆ มาก เพราะคนรุ่นใหม่ในยุคนี้จะมีเครื่องมือสื่อสารและช่องทางที่สามารถจะแลกเปลี่ยนทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการเมืองได้อย่างเสรีมากขึ้นจึงเป็นเหตุให้เด็กรุ่นใหม่ในยุคนี้ จะมีความจริงใจในการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการเมือง และคิดเห็นที่นอกเหนือจากตัวเอง การมองกรอบแนวคิดใหม่ด้วยการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์และการยอมรับความแตกต่างของคนและวัฒนธรรมเพื่อให้การอยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลเป็นไปได้ในเชิงพัฒนาความรู้มีการคิดเชิงวิเคราะห์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในโลกออนไลน์แนวทางสำหรับการแก้ปัญหา การให้ความหมายของชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2531). *หลักประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศีกฤทธิ ปราโมช ม.ร.ว., และชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2518). *ประชาธิปไตยของชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- จรรยา สุภาพ. (2528). *ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- จิรัช วิระชัย. (2540). *รัฐศาสตร์ทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยวัฒน์ โยธี. และคณะ. (2565). ความคิดทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ (Gen - Z) กับการใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่น : ศึกษากรณีการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1), 181.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2535). *ขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง.
- เต็ม วิภาคย์พจนกิจ. (2542). *ประวัติศาสตร์อีสาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธเนศ วงศยานนาวา. (2562). *เมื่อใดจึงเป็นชาติ (When is a nation?)*. กรุงเทพฯ: อิลลูมินันส์ เอ็ดิชั่นส์.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2562). สังคมวิทยาดิจิทัล : แนวคิดและการนำไปใช้. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(1), 120.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2518). *ระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสงครามจิตวิทยา

- นันท์พัฒน์ พรเลิศ. (2564). *เมื่อใดจึงเป็นชาติไทย เมื่อแห่งหนใดชาติไทย (จะเริ่ม) เป็นของประชาชน*. กรุงเทพฯ: อิลลูมินันซ์ เอ็ดิชั่นส์.
- เนตรภัทร อ่วมเครือ และวัลลภ รัฐนัตรานนท์. (2562). ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านกุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 115.
- พระครูวินัยธรอริษฐ์ สุวฑฒ และคณะ. (2562). คนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 5(2), 100-102.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คพับเคชั่นส์
- เสนห จามริก. (2530). *อยู่เมืองไทย: รวมบทความทางสังคมการเมือง เพื่อเป็นเกียรติแด ศาสตราจารย์ เสนห จามริก ในโอกาสอายุครบ 60 ปี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมร รักษาสัตย์และคณะ. (2539). *ประชาธิปไตย : อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์. (2541). *การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กองบรรณาธิการ. (2566) ชาติคืออะไร? กับ ความคิดแบบสมัยใหม่. เรียกใช้เมื่อ 07 กรกฎาคม 2566. จาก https://www.silpa-mag.com/on-view/art-and-culture-club/article_111371.
- บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์. (2556). ความเป็นชาติ : รัฐชาติและชาตินิยมในยุคโลกาภิวัตน์. เรียกใช้เมื่อ 07 กรกฎาคม 2566. จาก http://hadesworld-boonsong.blogspot.com/2013/10/blog-post_6048.
- วิกิพีเดีย. (2566). ชาติ. เรียกใช้เมื่อ 07 กรกฎาคม 2566, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ชาติ>.
- McKenna. G. (1994). *The Drama of Democracy: America Government and Politics*. Connecticut: DPG The Dushkin Publishing Group.